

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 15Csp/20/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318200658
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Donič
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8318200658.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Vladimírom Doničom v spore žalobkyne: R. G., O.. XX.X.XXXX, V. M. O. N., X. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, Sov. hrdinov 163/66, IČO: 31954448, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpenému Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, adresa pracoviska Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 1 313,94 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 15.3.2018 do zaplataenia sumy 1 313,94 Eur a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX z 1.10.2008 v § 3 Hlava 14. Záverečné ustanovenia v znení: „V prípade omeškania úhrady splátky, splátky RÚ I. či RÚ II. alebo ich časti alebo zmluvných pokút alebo platieb podľa Hlavy 6, § 6 týchto ÚP je klient povinný zaplatiť úrok z omeškania vo výške 0,08 % z dlžnej čiastky za každý začatý deň omeškania, najmenej však 300 Sk/9,96 Eur. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru, prípadne splátky RÚ I. či RÚ II. alebo ich časti dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8 % z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. Ustanoveniami o zmluvnej pokute v týchto ÚP nie sú žiadnym spôsobom dotknuté nároky spoločnosti voči klientovi na náhradu škody v plnej výške popri zmluvnej pokute“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a. s. k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX z 1.10.2008 v § 7 Hlavy 14. Záverečné ustanovenia v znení: „Klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením ÚZ, ÚP, Zmluvy o RÚ I., Zmluvy o RÚ II., najmä právo na vrátenie úveru alebo RÚ I., RÚ II., právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z tejto ÚZ, Zmluvy o RÚ I. alebo RÚ II., a to na dobu 10 rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd p r i z á v a žalobcovi náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej súdom prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 16.2.2018 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd vyslovil, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 313,94 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému do zaplatenia a že zmluvná podmienka uvedená v úverových zmluvných podmienkach je neprijateľná v § 3 Hlavy 14 a v § 7 Hlavy 14 a náhrady trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 1.10.2008, výška úveru bola 1 659,70 Eur s 84 mesačnými splátkami vo výške 35,69 Eur, s ročnou úrokovou sadzbou 18,64 %, RPMN 20,50 % a priem. RPMN vo výške 20,40 %. Podľa zákona o spotr. úveroch č. 258/2001 Z. z. zmluva nemá náležitosti - adresu predávajúceho, konečnú splatnosť, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov. Bezdôvodné obohatenie žaluje vo výške rozdielu medzi platbami a úverom 2 973,64 Eur - 1 659,70 Eur, teda 1 313,94 Eur. Úverová zmluva obsahuje aj neprijateľné zmluvné podmienky o úroku z omeškania 0,08 % z dlžnej čiastky najmenej však 9,96 Eur a o predĺžení premlčacej doby na dobu 10 rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala plynúť po prvý raz. Žalobca upozornil na rozsudok Súdneho dvora č. C-473/00 a na rozsudky Oceano grupo editorale.

3. Žalovaný sa vyjadril k žalobe tak, že navrhol žalobu zamietnuť.

4. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami, úverovou zmluvou, zmluvnými podmienkami, poštovými podaciami lístkami, platobnými príkazmi z Tatra banka, a.s., vyjadreniami strán sporu, prehlásením Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/75/2018 a zistil tento skutkový stav veci:

5. Žalovaný ako veriteľ a žalobca ako spotrebiteľ uzatvorili dňa 1.10.2008 Úverovú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1 659,70 Eur s 84 mesačnými splátkami vo výške 35,69 Eur, s ročnou úrokovou sadzbou 18,64 %, RPMN 20,50 % a priem. RPMN vo výške 20,40 % a s celkovými nákladmi vo výške 1 125,80 Eur so zmluvnou podmienkou o úroku z omeškania 0,08 % z dlžnej čiastky najmenej však 9,96 Eur a o predĺžení premlčacej doby na dobu 10 rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala plynúť po prvý raz.

6. Žalobcovi boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1 659,70 Eur a žalobca zaplatil sumu 2 973,64 Eur. Žalobca preplatil sumu 1 313,94 Eur.

7. Žalovaný sa k veci vyjadril podaním zo dňa 3.4.2018 tak, že z jeho strany nedošlo k bezdôvodnému obohateniu, keďže prijímal platby žalobcu oprávnené na základe platne uzavretej zmluvy a nie sú splnené zákonné predpoklady na jeho vydanie. Žalobca nepreukázal že žalovaný bezdôvodné obohatenie získal a žalobca mal majetkovú ujmu. Z úhrad žalobcu nevyplýva, že uhradil sumu, ktorú uvádza v žalobe. Žalovaný upozornil aj na to, že niektoré splátky sú premlčané. Pokiaľ ide o náležitosti zmluvy, žalovaný upozornil na rozsudok Súdneho dvora C-42/15 a súdnu prax niektorých slovenský súdov. Uviedol, že chýba žalobcovi naliehavý právny záujem na určení neprijateľných zmluvných podmienok za neplatné. Zmluva bola uzatvorená z iniciatívy žalobcu, žalovaný mu ju nevnucoval, preto si ju mal pozorne prečítať.

8. Podľa § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí 6) musí obsahovať a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu, b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, e) celkový výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby, g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby,

ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok, l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad, n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, p) práva spotrebiteľa podľa § 7, q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

9. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

10. Podľa § 52 Občianskeho zákonníka

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

(2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

(3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 Občianskeho zákonníka

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

(3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

(4) Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 Občianskeho zákonníka,

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

11. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka, dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

13. Týmto predpisom je v danom prípade nariadenie vlády SR č.87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

14. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom od 01.02.2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

15. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Charakter tejto zmluvy strany sporu nespochybnili. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

16. Zmluve o úvere chýbajú náležitosti v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch a to adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti a výška, počet a termíny splátok, čím sa považuje za zmluvu bezúročnú a bez poplatkov.

17. V zmluve absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch explicitne vyjadruje ako jednu z obligatórnych náležitostí údaj o konečnej splatnosti. Tento údaj musí byť v zmluve výslovne uvedený, nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí (napr. z počtu splátok úveru,

nejednoznačne určený deň stanovený počtom dní od uzavretia zmluvy). Počet a výška splátok úveru je samostatnou zmluvnou náležitosťou, ktorú nemožno stotožňovať s chýbajúcim údajom o konečnej splatnosti úveru a dôsledkom absencie údajov o konečnej splatnosti úveru je, že úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov.

18. Z uvedenej zmluvy nevyplýva výška jednotlivých zložiek mesačnej splátky, t.j. aká je výška splátok istiny, aká je výška splátok úrokov a aká je výška splátok ďalších poplatkov, ani termíny ich splatnosti, nakoľko tie majú byť v zmysle uvedeného ustanovenia určené v splátkovom kalendári, avšak tento k zmluve nebol pripojený. Žalobca do zmluvy uviedol len celkovú splátku, z ktorej nie je možné zistiť jej jednotlivé zložky. Spotrebiteľ v čase uzatvárania zmluvy ani v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemal vedomosť o tom z akých položiek, v akej výške pozostáva navýšenie úveru. Túto skutočnosť potvrdil aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 6.4.2017, sp. zn. 4Co/170/2016 zo dňa 27.4.2017, sp. zn. 2Co 139/2017 zo dňa 24.1.2018, sp. zn. 3Co 157/2017 zo dňa 1.2.2018, sp. zn. 9Co 154/2017 zo dňa 1.3.2018 a sp. zn. 11Co/29/2017 zo dňa 13.3.2018.

19. V zmluve o pôžičke bola úroková sadzba v danom prípade dohodnutá vo výške 18,64 % ročne, no priemerná úroková sadzba podľa NBS bola v tom čase vo výške 14,22 Eur.

20. Čo sa týka právneho názoru vyjadreného v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a M. V..

V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však vzhľadom na napadnuté ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - Zákon, ktorý nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky Smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať "výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov". Slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 Zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

V danom prípade je tu zrejмый konflikt medzi Smernicou a Zákonom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa Zákona, resp. Smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

Súd preto musí skúmať, či môže Smernici priznať nepriamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho Zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednať o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad Zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriami účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho Zákona contra legem.

Súd je preto názoru, že napriek odkazu žalobcu na predmetné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich, tak ako to ustanovuje § 11 tohto zákona, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

21. K námietke žalovaného o nedostatku naliehavého právneho záujmu súd uvádza, že naliehavý právny záujem je daný, pretože len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobca nachádza, pretože len deklarovaným vyslovením neplatnosti neprijateľných zmluvných podmienok môže argumentovať žalobca voči žalovanému. Žalobca a jeho majetková sféra je v ohrození a preto žaloba v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami a nekalými obchodnými praktikami v spotrebiteľských zmluvách, z čoho vyplýva naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

22. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovaným súd uvádza, že predmetný nárok nepovažuje za premlčaný, nakoľko za premlčaciu lehotu považuje plynutie 10-ročnej lehoty podľa § 107 ods.2 Občianskeho zákonníka, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu. Žalovaný poznal skutkové okolnosti, z ktorých vychádzal a poznal ich aj v čase vzniku, napriek tomu, že vedel, že takáto zmluva nie je v poriadku prijal finančné prostriedky nad poskytnutý úver, čím sa dopustil bezdôvodného obohatenia. Konal tak úmyselne. Keďže zmluva nemala náležitosti podľa zák. o spotrebiteľských úveroch, konanie žalovaného preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. V zmysle ust. § 107 ods. 2 OZ (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2011, sp. zn. 7Co/84/2011, tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21.1.2013, sp. zn. 2Co 9/2012). Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ). Z vyššie uvedených dôvodov súd nepovažuje námietku premlčania vznesenú žalovaným za dôvodnú. Teda pri uzavretí zmluvy dňa 1.10.2008 a podaní žaloby dňa 16.2.2018, je jasné že k premlčaniu nedošlo, teda si žalobca uplatnil žalobu v zákonnej objektívnej a subjektívnej premlčacej dobe.

23. Na základe vyššie uvedeného daná úverová zmluva nemala náležitosti podľa zákona o spotr. úveroch a považuje sa za bezúročnú a bez poplatkov a žalobcovi vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu medzi zaplatenými finančnými prostriedkami a žalovaným poskytnutými finančnými prostriedkami 2 973,64 Eur (11/08 suma 356,83 Eur, 12/08 suma 390,02 Eur, 8 x 35,68 Eur vo výške 285,44 Eur za rok 2009, 12 x splátky za rok 2010 vo výške 428,16 Eur, splátky 234 Eur za rok 2011, t.j. 2 973,64 Eur - 1 659,70 Eur = 1 313,94 Eur.

24. Žalovaný sa s plnením peňažného záväzku dostal do omeškania a to dňom preukázateľne druhým dňom nasledujúcim po doručení žaloby dňom 15.3.2018, keď žaloba bola žalovanému doručená dňa 14.3.2018, pričom doručenie žaloby súd považoval za kvalifikovanú výzvu na vrátenie sumy 1 313,94 Eur.

25. Keďže sa žalovaný dostal v zmysle vyššie uvedeného do omeškania, súd ho zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania v súlade s § 517 Občianskeho zákonníka a s vyššie uvedenými ustanoveniami nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. účinného od 01.02.2013.

26. Súd poukazuje, že aj Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací už v minulosti judikoval, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiať prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku judikoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. O netransparentnú doložku ide aj vtedy, ak dodávateľ niektoré časti zmluvy, resp. zmluvné podmienky uvedie menším písmom. Spotrebiteľ sa môže domnievať, že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až taký dôležitý význam. K tomuto záveru odvolací súd pristúpil z dôvodu, že práve inkorporačná doložka môže privodiť závažné následky pre spotrebiteľa.

27. Aj v danom prípade pôvodnému veriteľovi mal v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú písané oveľa menším písmom ako samotný text zmluvy, vzniknúť nárok na zaplatenie úroku a poplatkov, pričom v samotnej zmluve takéto ustanovenie absentuje a ani zo znenia všeobecných podmienok nie je zrejmé, aká bola úroková sadzba, ktorou pôvodný veriteľ úročil poskytnutý úver, aké poplatky a v akej výšky bol žalovaný povinný v prospech pôvodného veriteľa platiť v spojení s poskytnutým úverom.

28. Na základe vyššie uvedeného súd považoval úverovú zmluvu zo dňa 1.10.2008 za bezúročnú a bez poplatkov a žalobe vyhovel aj s vyhlásením neprijateľných zmluvných podmienok.

29. Okresný súd Humenné rovnako rozhodol v spore rozsudkom dňa 2.10.2018 a Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 1Co/75/2018-80 zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie s tým, že odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že treba aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu lehotu a súd neskúmal, kedy sa žalobkyňa skutočne o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedela, teda kedy začala a kedy uplynula subjektívna premlčacia doba.

30. Na pojednávaní dňa 11.12.2018 právny zástupca žalobkyne uviedol, že žalobkyňa sa o vzniku bezdôvodného obohatenia resp. o tom, že môže žalovať o vydanie bezdôvodného obohatenia dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS konkrétne dňa 28.9.2016. Vtedy predložila zmluvy a Združenie ju odkázalo na konkrétneho advokáta, ktorý jej začal poskytovať právne služby a teda neuplynula ani subjektívna ani objektívna lehota. Neprijateľné zmluvné podmienky spôsobujú značnú nerovnováhu medzi právami dodávateľa a veriteľa. Z neprijateľných zmluvných podmienok vyplývajú plnenia a tie tiež požaduje vydať ako bezdôvodné obohatenie.

Právny zástupca žalovaného uviedol, že vyhlásenie neprijateľných zmluvných podmienok žiadal v žalobe právny zástupca žalobcu len preto, aby navýšil trovy právneho zastúpenia za spojenie dvoch a viac vecí. Vzťah bol ukončený v roku 2015 prijatím poslednej platby. Upozornil na rozhodnutie Najvyššieho súdu 3Cdo/169/2017, kde plynutie subjektívnej premlčacej doby začína odo dňa vykonania jednotlivých úhrad. Prehlásenie Združenia HOOS považuje za účelovo vykonštruovaný zo strany žalobkyne, z dôvodu úzkych väzieb medzi právny zástupcom žalobkyne a Združením HOOS.

Na to právny zástupca žalobkyne reagoval tak, že uzneseniu Najvyššieho súdu 3Cdo/169/2017 prikladá nesprávny význam a to, že právny zástupca žalobkyne spolupracuje so Združením nemá význam, keďže ide o subjekt nezávislý od strán konania a prehlásenie bolo vydané na základe ich interných evidencií. Žalobkyňa uviedla, že v roku 2016 bola osobne v Združení HOOS, kde sa rozprávala s pani U. a bol prítomný pri tom aj jej manžel. Priniesla tam zmluvy a rozprávali sa o tom, že zmluvy dvakrát preplatila. Plnú moc podpísala žalobkyňa právnomu zástupcovi v Združení HOOS.

31. Podľa § 107 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Spornou bola otázka od kedy začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, o ktorej právny zástupca žalobcu tvrdil, že začala dňa 28.9.2016 a právny zástupca žalovaného tvrdil, že mala začať skôr, a to od úhrad jednotlivých splátok. Z uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že mal prvostupňový súd posúdiť začiatok subjektívnej premlčacej lehoty daný zistením v Združení HOOS a teda v roku 2016. Keďže odvolací súd nepoprel použitie 10-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty a zmluva bola

uzavretá dňa 1.10.2008 a žaloba podaná dňa 16.2.2018, je viac ako isté, že žalobkyňa túto 10 - ročnú premlčiaciu lehotu stihla a uplatnila si nárok včas. Právnym zástupcom žalovaného tvrdenie o úzkom prepojení právneho zástupcu žalobkyne a Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS sa tak stalo irelevantným.

32. Podľa § 298 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

33. Ďalej sporným bolo vyhlásenie neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré považoval žalovaný za zbytočné a s prejednanou vecou nesúvisia a že ide len o navrhovanie trov právneho zastúpenia. Podľa vyššie uvedeného zákonného ustanovenia môže súd vyhlásiť neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle jej nepoužívania v ďalších nových zmluvách, čo však žalovaný nedodržiava. Ak by vyhlásenie neprijateľných zmluvných podmienok nemalo zmysel, zákonodarca by túto možnosť neuviedol v Civilnom sporovom poriadku. Podľa čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách majú členské štáty zabezpečiť v záujme spotrebiteľov a konkurentov existenciu adekvátnych a účinných prostriedkov na prevenciu neustáleho používania nečestných podmienok v zmluvách, ktoré predávajúci alebo dodávatelia uzatvárajú so spotrebiteľmi. Súd môže aj v individuálnom spotrebiteľskom spore s účinkami inter partes vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v inom zmluvnom dokumente súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou. Takýmto tzv. iným zmluvným dokumentom súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou sú všeobecné obchodné podmienky, všeobecné zmluvné podmienky a pod. Právna úprava súvisí so záväznosťou výroku rozsudku. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu súd na základe takejto podmienky uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Zároveň nie je pravdou, že právny zástupca si vyhlásením niekoľkých neprijateľných zmluvných podmienok navýši trovy právneho zastúpenia, lebo súd považuje vyhlásenie neprijateľných zmluvných podmienok len za rozšírenie petitu, pod ktorý subsumuje aj vyhlásenie neprijateľných zmluvných podmienok a súd právnenému zástupcovi prizná odmenu len ako by išlo o jeden výrok rozhodnutia vo veci samej.

34. Na základe toho súd rozhodol rovnako ako v rozsudku zo dňa 11.5.2018 s doplnením odôvodnenia.

35. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Žalobca bol v konaní úspešný, preto súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.